Число 1. Рôкъ I.

Пріятель дѣтей.

Выходитъ въ Коломыи разъ въ мѣсяць.

Предплата на цѣлый рôкъ 1 злр. 50 кр.

Коломыя. Сѣчень 1881.

Ѡставите дѣтей приходити ко мнѣ, и не браните имъ: Таковыхъ бо есть царствіе Божіе. (Лук. гл. ні. зач. ч.)

Слово ôтъ издателя.

Любезнѣйшіи дѣточки!

Отъ мы рѣшились выдавати для Васъ сю нову газетку, зъ которои будете могли вычитати не одну красну повѣстку, байку, красный стишокъ, или такожь оповѣданье зъ исторіи святыхъ мужѣвъ, такожь где-що розумного про звѣрята, рослины, камѣнье, — про господарство и о тôмъ, що ся давнѣйше на свѣтѣ дѣяло, особливо на рускои земли. А щобы васъ не тôлько научати, бо наука конечно есть потребна для чоловѣка, то мы подавати вамъ будемъ загадки всякого рода, щобысьте самі ôтгадовали, а кто зъ васъ ôтгадае, получитъ ôтъ насъ подарунокъ; — будемъ такожь описовали рôжніи забавы, щобысьте знали, якъ то прилично можна ся забавляти та утѣху родичамъ зробити, щобы за тое и що ся добре учите, они васъ любили и отъ сю газетку для васъ куповали.

Мы маемъ надѣю, що вы, дѣточки, и пильні и чемні, и схочете учити ся зъ сеи газетки, такъ коли лишь охота до того васъ бере, то просѣтъ свого батька, свою мамуню или опѣкуна, щобы вамъ записали сю газетку, а мы будемъ старати ся много а много красного и полезного вамъ писати, а если насъ стояти буде. такожь все въ образкахъ подавати.

Еще одно васъ просимъ. Коло васъ тамъ въ сусѣдствѣ сутъ такожь такі чемні хлопчики и дѣвчатка, що умѣютъ вже самі читати, такъ будьте такъ добрі показати имъ сю газетку, щобы и они просили татунця, щобы записали и имъ ôтъ насъ такожь газетку.

Васъ же Почт. Отцы и Опѣкуны просимъ, не забувати про воспитанье дѣточокъ и ôтдаемъ ся въ вашу опѣку такожь съ нашою новою працею.

Въ надѣи, що станемъ ся для всѣхъ полезными, и щиро будемъ принятî, остаемъ

Въ вашихъ услугахъ
Исидоръ Трембицкій,
издатель и редакторъ.

СЪ БОГОМЪ!

Пѣснь на новый рôкъ 1881.

Съ Богомъ все нашî прадѣды
Зачинали и кôнчили;
Ихъ лица веселî були,
И счастливî въ кождой хвили.

Бувъ добытокъ, було збôже,
Бо робили съ Божовъ хваловъ;
Днесь плугъ дармо оре скибы,
Счастя не ма — хлѣба мало!

Сумнû часы — бракъ пануе,
Знать, ôтъ Бога така мѣра;
Никто бѣдныхъ не ратуе,
Бо вже згасла въ сердцяхъ вѣра.

Вразъ дѣточки съ новымъ годомъ
Взнесѣмъ къ Богу нашû очи,
А Ôнъ сердця намъ прихилитъ,
Лѣпшовъ долевъ насъ оточитъ.

Сли зле стане въ нашôмъ гаю,
Недостатокъ згнете стрѣху,
Такъ до Бога! Ôнъ въ тôмъ раю
Зôшле скоро намъ потѣху.

За те взнесѣмъ пѣсню славну,
За Ôтчину намъ просити;
Взносѣмъ пѣсню нашу давну:
Съ Богомъ, съ Богомъ! рускû дѣти!

И. В.

ВЕЧЕРЫ ПÔДЪ ЛИПОЮ.

Росказы про руску бувальщину, оповѣвъ для молодежи Сидоръ зъ Покутя.

Старый Онуфрій бувъ бувалый чоловѣкъ. Еще будучи жолнѣромъ, звидѣвъ много краѣвъ и бачивъ всячину. Запамятавъ ôнъ собѣ всѣ свои пригоды и радо оповѣдавъ ихъ своимъ внукамъ, що его любили; любили и слухати его бесѣды, бо слова его притягали всѣхъ до себе. Бувало, коли лишь дѣти зъ школы вертаютъ, заразъ идутъ и свои и чужи до Онуфрія, а ôнъ имъ оповѣдае цѣкавû рѣчи, якіи то мѣста ôнъ звидѣвъ, якіи тамъ жіютъ люди, якъ працюютъ они по фабрикахъ, а умѣвъ ôнъ все росказати мудро, бо за молоду учивъ ся въ школахъ. Батько его дававъ до школъ, хотѣвъ зробити зъ него священника, такъ годѣ було тое осягнути,бо коли Онуфрій пôйшовъ до латинскихъ школъ, лѣчивъ уже лѣтъ пятнайцять, а въ роцѣ двайцятôмъ постригли ему уже въ рекруты и погнали на вôйну.

Найбôльше любивъ ôнъ малого Михася, свого внучка, который всегда коли прійшовъ зъ школы, оповѣдавъ свому дѣдуневи все, що панъ учитель учивъ, — Михась добре тое памятавъ, а Онуфрей тѣшивъ ся дуже, що его внукъ такій цѣкавый.

— Зъ Михася будутъ колись люди, — говоривъ ôнъ до батька Михася а свого сына Федора, у котрого живъ на ласцѣ.

— Я не хочу зробити зъ него пана — говоривъ Федоръ, — дамъ его до школъ до мѣста, бо бачу въ немъ велику охоту до науки, але все такои желавъ бы я собѣ, щобы скôнчивши школы засѣвъ знова въ батькôвской стрѣсѣ и взявъ ся до господарства. Наука добра а даже потребна чоловѣкови, но господарство то правдивый скарбъ!

Коли такъ съ собою говорили отець и сынъ, вернувъ зъ школы Михась съ сестричкою Ксенкою, котора ôтъ него о два тôлько роки була молодша. Михась поцѣлувавъ руку тата и дѣдуся, Ксеня також.

— А що вы тамъ научилися въ школѣ? — запытавъ Федоръ.

— Панъ учитель оповѣдали намъ о рускôмъ князю Володимирѣ, которого называли великимъ тому, що велике зробивъ дѣло, бо самъ вѣру Христову и всѣхъ Русинôвъ окрестивъ. — Хибажь Русины не були христіянами? поспытавъ по хвили.

— Видно, що нѣ, коли они доперва за князя Володимира окрестилися, — перебивъ старый Онуфрій. — Ой видно, що ты ще мало знаешь, Михасю, — додавъ, — якъ будешь чемный, то я тобѣ роскажу о тôмъ, а также и о инныхъ рускихъ князяхъ, якими то храбрыми они були. Але теперъ иди до хаты, та не перешкаджай намъ въ роботѣ, уже пôдъ вечеръ я хочу съ тобою говорити.

Михась услухавъ, и пôйшовъ до хаты.

День бувъ красный, лѣтный. Еще часъ якійсь працювали отець и сынъ коло господарства, а коли уже смеркалось, сынова заставили стôлъ до вечеры пôдъ липою, що на обôйстю росла и широкими своими вѣтями въ шкварный день охолоду давала. Ѣли Онуфрій и Федоръ съ женою вечеру, и саме тогды надôйшовъ и Михась еще съ кôлькома сусѣдскими хлопцями и стали просити старого Онуфрія, щобы имъ оповѣвъ о рускихъ князяхъ.

— Вы хочете, щобы я вамъ оповѣдавъ о нашихъ князяхъ? — говоривъ Онуфрій, — якъ же я радуюсь, що могу вамъ ту пріятнôсть зробити, любі дѣточки. О, мали мы давнѣйше своихъ князѣвъ, своихъ королѣвъ, свое войско и свôй край, та то все переминуло. Но не думайте, що то, що я вамъ буду оповѣдати, есть лишь выдумкою, то все не лишь самі люди оповѣдаютъ, але и записано есть въ книжкахъ, которі называють ся лѣтописями. А писали ихъ мужѣ мудрі и на пôдставѣ правды. Мужѣвъ тыхъ называемъ такожь лѣтописцями. Нашимъ лѣтописцемъ, що писавъ о Русинахъ, есть Несторъ, который живъ въ Кіевѣ лѣтъ якихъ ôсмьсотъ до нашого часу. Бувъ то розумный и благочестивый монахъ. Кіевъ есть то дуже старинне руске мѣсто, надъ рѣкою Днѣпромъ, и мае историчну важнôсть, разъ що тамъ рускі князѣ сидѣли, а въ друге, що въ его рѣцѣ всѣ Русины за князя Володимира окрестили ся. Въ тôмъ мѣстѣ бувъ такожь монастиръ, а комнаты его знаходились майже пôдъ землею, такъ якъ бы то були лишь самі печеры, тому то и названо той монастиръ Кіевопечерскій. До того монастира прійшовъ бувъ Несторъ еще молодцемъ и пôстригъ ся въ монахи. Въ годины незанятї Богослуженіемъ или домашною молитвою, дуже любивъ Несторъ слухати росказы старыхъ людей о тôмъ, що дѣялось давно на Руси т. е. въ рускôмъ краю. А въ Кіевопечерскôмъ монастирѣ було кого послухати: изъ всѣхъ кôнцѣвъ земли рускои, изъ всѣхъ сословій, богатї и бѣднї, бояне, купцѣ и простї люди сходились въ Кіевопечерскій монастирь или лавру, (и такъ называно его.) — однї помолитися Господу Богу, поклонити ся нетлѣннымъ мощамъ, якіи тутъ захованї суть, и снова пустити ся въ мѣрскую жизнь; другї мирно окôнчити дни свои въ монашескôмъ станѣ, пôдъ покровомъ монастиря. Особенно много росказовавъ Нестору столѣтный старець, монахъ того же монастиря, Янъ. Несторъ слухавъ уважно, замѣчавъ все и потôмъ рѣшивъ ся записати, що чувъ и видѣвъ, на память потомкамъ, шобы знали, що ся дѣяло на рускôмъ свѣтѣ. Книжка, котору Несторъ списавъ, зове ся „Руска лѣтопись“ или такожь „Лѣтопись Нестора.“ Переписовалась она, переходила зъ рукъ въ руки, зъ монастиря въ монастиръ, бо всѣ цѣкавї були читати ею. Межи монахами находили ся люди, которї продовжали оповѣданье Нестора и переписуючи его лѣтопись, додавали до неи свои замѣтки, записуючи такожь зъ року въ рôкъ, що случилось важного на Руси, чому були или самї свѣдками, или чули ôтъ другихъ. И зъ тои то лѣтописи начатои Несторомъ знаемъ мы, що дѣялося въ давнї часы въ нашôмъ отечествѣ. Все то есть лишь правдою щирою, бо за Несторомъ и теперѣшнї ученї люди повторяютъ и его за достовѣрного держатъ. Отъ коли бы вамъ, дѣточки, случилось коли завитати у Кіевъ, идѣтъ до Кіевопечерского монастиря, который и днесь еще есть, а знайдете тамъ въ его печерахъ заховане тѣло Нестора, такожь и никоторыхъ рускихъ князѣвъ.

— Та где то имъ туды ити, коли то мабудь дуже далеко? — перебивъ Федоръ.

— Не конче и далеко, — сказавъ Михась. Намъ панъ учитель разъ оповѣдали, що Кіевъ лежитъ на востоцѣ ôтъ насъ, надъ рѣкою Днѣпромъ, ôтъ насъ буде якихъ 60—70 миль, и можна туды легко дôстати ся, бо суть теперъ желѣзнї дороги, то и таньше подорожь вынесе.

— Правда, правда, — отвѣтивъ Онуфрій, теперъ то цѣлкомъ инакше. Коли я ходивъ до Кіева, тогды треба було пѣшки ити или на злôмъ возѣ ѣхати, а днесь то цѣлкомъ инакше. Любезнї дѣти, якъ будете колись своими газдами, то памятайте, щобысьте въ Кіевъ поѣхали и оглянули тіи святіи мѣстця. Кіевъ для насъ Русинôвъ то другій Ерусалимъ. Въ Ерусалимѣ родивъ ся нашъ Спаситель а въ Кіевѣ его свята вѣра заблесла величаво.

Коли то Онуфрій говоривъ, само въ ту хвилю задзвонили дзвоны при церковцѣ на ве-

черню. Була то субота. Всѣ встали, ôтдали Богу честь, а Онуфрій сказавъ:

— Любезнѣ дѣточки, завтра давъ Господь святу недѣлечку, такъ будемъ мали ôльше часу до розговору. Днесь уже и такъ пôзно — пора пôйти на вечерню а опôсля и спати, щобы завтра на „всенощне“ встати.

То сказавши, пôднѣсъ ся зъ-за стола, пôйшовъ у хату, одягнувъ ся и пôйшовъ до церкви. Всѣ хлопцѣ слѣдовали ему — пôйшли до церковцѣ, спѣвали тамъ разомъ съ дякомъ, и тѣшились, що завтра почуютъ ôтъ дѣдуся краснѣ рѣчи.

Дальше буде.

Праотецъ нашого Цѣсаря.

Буде тому лѣтъ 600 уже, коли живъ въ Швайцаріи на своихъ маетностяхъ, Габсбургъ званыхъ, графъ одинъ, именемъ Рудольфъ, которого и звали Рудольфомъ зъ Габсбурга. Графъ той хоть бувъ богатый, все такой ôтличавъ ся добротою и лагодностію своею, а що найважнѣйше, бувъ дуже побожный — вѣра у него то дѣло святе! Якъ ôнъ любивъ Бога и почитавъ слугъ церковныхъ, то вы, дѣточки, може чули уже, якъ той графъ знаходивъ ся разъ на ловахъ и учувъ голосъ дзвôнка. Ôнъ поспѣшивъ за голосомъ и стрѣтивъ священника, который съ св. тайнами до хорого спѣшивъ. Священникъ задержавъ ся бувъ передъ поточкомъ, и здоймавъ черевики, щобы перейти черезъ воду, но графъ всадивъ его на своего коня, перевѣвъ черезъ воду, и велѣвъ священнику до хорого ѣхати и скору номôчь нести. А коли на другій день священникъ звернувъ ему коня, побожный графъ сказавъ: „Я не прійму коня, що нôсъ пана мого и Бога.“ — и ôгдавъ его на услуги церкви.

Рудольфъ зъ Габсбурга.

Той самъ священникъ прибувъ пôзнѣйше до митрополита Вернера, що то хотѣвъ до Риму пѣшки ити, та боявъ ся нападôвъ, якіи въ той часъ житю людскому грозили. Не можна було бути безпечнымъ житя, всегда по дорозѣ були опришки и нападали и рабовали. Вернеръ радивъ ся священника, зъ ôтки бы мôвъ дôстати помочи въ той дорозѣ, а священникъ пригадавъ собѣ графа Рудольфа и сказавъ, що тôлько ôнъ тое сдѣлати може, бо его боятъ ся всѣ, его справедливôсть убивае даже самыхъ опришкôвъ.

Такъ ся и стало. Рудольфъ товаришивъ Вернеру до Риму и назадъ, а Вернеръ пôзнавъ характеръ графа достаточно, — ôнъ пересвѣдчивъ ся о его храбрости и лагôдности, о его мудрости, и запамятавъ его собѣ добре. Коли же въ Нѣмеччинѣ не стало уже цѣсаря, бо цѣсарска родина вымерла, тогды треба було выбирати нового цѣсаря. Зôйшли ся великіи паны, що мали право выбирати, а межи ними бувъ такожь Вернеръ. Той пригадавъ собѣ Рудольфа и предложивъ его на цѣсаря, а коли оповѣвъ всѣмъ о его характерѣ и о тôмъ, що въ его краю тихо, бо ôнъ умѣе пановати, такъ всѣ згодили ся на него и одноголосно выбрали на цѣсаря нѣмецкого. И Рудольфа всѣ такъ полюбили, що коли опôсля нестало цѣсаря въ нашôмъ краю т. е. въ Австріи, то выбрали его сына Альбрехта, которого потомки владѣютъ ажь до теперъ, и нашъ

наймилостивѣйшій Цѣсарь походитъ зъ той самои родины.

Видите дѣточки, що то значитъ, все съ Богомъ робити и лагôднымъ бути! Родина Габсбургôвъ пануе до теперъ и ще довго и довго пановати буде.

Святое Богоявленіе.

Задачею нашои газетки буде, подавати вамъ милй соколики, ôтъ часу до часу исторіи важнѣйшихъ въ роцѣ святъ, ихъ цѣль и значенье, якъ тоже житія важнѣйшихъ святыхъ и прочихъ угодникôвъ божихъ. До такихъ великихъ праздникôвъ зимовыхъ безпеpечно належить, особенно у насъ Русинôвъ, свѣтлый праздникъ св. Богоявленія, или якъ то у насъ называютъ Iорданъ. Отъ вамъ исторія св. Богоявленія.

Господь нашъ, Iисусъ Христосъ, маючи выступити яко учитель народôвъ, въ 30 роцѣ житя свого, удаеся на пустыню, надъ рѣку Iорданъ. Надъ тою то рѣкою ôтъ довшого часу удѣлавъ св. Iоаннъ жидамъ и поганамъ крещеніе покаянія — за для того Креститель названый. Крещеніе св. Iоанна не было такимъ крещеніемъ, якъ то мы розумѣемъ, въ которôмъ грѣхъ первородный и всѣ грѣхи передъ крещеніемь содѣланй ôтпускаются, бо такое ôтпущеніе грѣхôвъ мôгъ тôлько одинъ Iисусъ Христосъ установити въ тайнѣ крещенія; оно было тôлько приготованьемъ людей черезъ очищеніе себе ôтъ грѣхôвъ покаяніемъ до гôдного принятія зближающого ся Мессіи — про тое и крещеніе покаянія называеся.

Слава о крещенію св. Iоанна розбйшла ся скоро по всей Юдеи, Самаріи и т. д., тожь безчисленное множество грѣшникôвъ прійшовши до негô, покаявшися, просили крещенія. Св. Iоаннъ крестивъ всѣхъ безъ розличія чи ôнъ жидъ, чи ôнъ поганинъ, лишь щобы покаявся. Такимъ способомъ хотѣвъ ôнъ якъ найбôльше чистыхъ сердець приготовити до гôдного принятія Христа Спаса.

Многй изъ прибувшихъ, слухаючи наукъ св. Iоанна, думали, що то ôнъ самъ Мессія, но св. Креститель пôзнавши св. духомъ ихъ блудне мнѣніе, сказавъ: „я крещу васъ крещеніемъ покаянія, но по мнѣ прійде, которому я и ремѣня при черевикахъ на нозѣ его не годенъ розвязати; той васъ крестити буде духомъ святымъ.“ Зближаючого ся Спасителя пôзнавъ св. Iоанъ духомъ пророчимъ — а вказуючи на него пальцемъ, сказавъ: „отъ агнецъ (баранокъ) божій, которій мае взяти на себе грѣхи всего свѣта.“ Тымъ реченьемъ власне вказавъ на божество Господа нашого Iисуса Христа. Спаситель нашъ, приближивши ся до Iоанна, зажадавъ ôтъ него крещенія. Св. Iоаннъ, знаючи що въ Iисусѣ и найменшои тѣни грѣха нема, каже: „таже я бажаю ôтъ тебе креститися, а ты бажаешь ôтъ мене?“ Iисусъ му на тое ôтповѣвъ: „що я дѣлаю, ты того теперъ не понимаешь, але пôзнѣйше порозумѣешь. Оставъ нынѣ тое, намъ выпадае исполнити днесь всяку правду.“ По тыхъ словахъ вступивъ Iисусъ Христосъ до воды и крестився отъ св. Iоанна. Выходячи изъ воды небо розтворило ся и Духъ божій, принявши на себе видъ голуба, спустивъ ся на него, а при тôмъ давъ ся чути голосъ Бога-Отца: „То есть сынъ мой возлюбленный, которого я собѣ уподобавъ.“

По крещенію удавъ ся Спаситель нашь на пустыню, где сорокъ дней и ночей постивъ.

Черезъ крещеніе свое въ водѣ Iорданьской установивъ Iисусъ Христосъ св. Тайну крещенія. Тутъ Онъ особлившимъ способомъ вказаный свѣтови яко будущій обѣцяный Мессія (откупитель), Сынъ Божій голосомъ Бога-Отца и явленіемъ надъ Нимъ Духа святого въ видѣ голуба. Тое то преславное явленіе всѣхъ трехъ Осôбъ Божихъ надъ рѣкою Iорданъ дало тому празднику названіе св. Богоявленія.

Установленье того свѣтлого праздника сягае часôвъ апостольскихъ такъ якъ праздника Рождества Христового, съ которымъ то праздникомъ св. Богоявленіе сполученне было. Той праздникъ самй св. апостолы наказали святковати, понеже въ той день было явленіе Христового божества. Пôзнѣйше многіи еретики заперечували рôвнôсть св. Тройцы, для

того церковь наша праздновала и празднуе тое свято якъ найвеличественнѣйше.

День передъ самымъ святомъ святятъ у насъ воду въ церквѣ на памятку, що въ першихъ часахъ христіянства въ той день невѣрніи крестилися. Нарôдъ нашъ рускій поститъ ажъ до священнои воды такъ першого и другого дня. Водою освященною окропляеся хата, будынки, пасѣка и проч., при тôмъ звычайно святитъ ся еще и сôль и даютъ худобинѣ. Такъ само якъ передъ Рождествомъ, люди робятъ св. вечеръ. Дѣти забавляются весело, спѣваютъ то коляды, то іорданьскі пѣсни — а старшіи ходятъ щедровати.

Павло.

ЗИМА.

Якъ рано вставъ, въ ôкно глянувъ,
Тай ся здумѣвъ, тай ся забувъ —
Образъ очамъ ся указавъ,
О якôмъ вчера я не гадавъ.

Горы поблизкі якъ бы не ті,
Густовъ мраковъ покрылись всѣ,
А небо хмары, туманъ покривъ
И снѣгъ землю всю побѣливъ.

А мôй городъ, и мôй садокъ,
Домы, шопы — горбки що крокъ,
Ту вѣтеръ здувъ, а тамъ надувъ,
А купы снѣгу по деревахъ;
Якъ леду крыги по берегахъ;
Я то узрѣвъ тай ся забувъ.

И жалко, прикро стало мнѣ!
Щожь дѣеся въ той сторонѣ,
Куды я лѣтомъ якъ птахъ буявъ,
Где тôлько цвѣтомъ я убравъ
Моихъ найсолодшихъ думокъ
Про рôдъ мôй и про мôй домокъ?

Дмитро Вѣнцковскій.

Убога вдова.

Въ однôмъ селѣ мешкала убога вдова съ пятеро дѣтьми. Зъ працѣ тôлько рукъ своихъ кормила себе и дѣти свои. Кôлька загонôвъ огороду, которі мала, заледве потребнои достарчали ярины, а коровка одна и то лиха давала имъ молока.

Одного року бувъ неуроджай, а коровка занедужала и згинула. Несчастна та женщина, позбавлена всего, не знала, чимъ бы ся забезпечити ôтъ смерти зъ голоду. Не такъ о ей власне якъ о дѣтокъ любезныхъ выгоды и житье ей ходило. Переляканa и зафрасована закликала:

„Жебрати ся встыдаю! Праця и стараня мои ничь менѣ не поможутъ!... Ахъ, лѣпше бы було, колибы я умерла!

Саме въ ту хвилю розлягъ ся голосъ дзвонôвъ, взываючи правовѣрныхъ до Божого храму. Голосъ той, перше такъ для неи пріятный и милый, днесь ею еще бôльшою наповнивъ розпукою

„Ахъ, востхнула бѣдна женщина, може незадовго тобѣ и твоимъ дѣтямъ такъ до гробу задзвонятъ!“

Коли такъ думае, приближае ся одно дитя до неи и говоритъ:

„Мамунцю! Дзвонятъ, чи не пôйдешь до церкви? Днесь недѣля, иди, мы стерегчи будемъ дôмъ.“

Мати звикла була що недѣли и свято ходити до церкви, симъ разомъ для смутку свого хотѣла зôстати въ дома. Але по тôмъ милôмъ напôмненю дитяти погадала:

„Переборю себе, пôйду и по крайной мѣрѣ удовлетворю должности моей.“

Пôйшла про-то до церкви и усѣла собѣ въ церквѣ въ кутику, такъ щобы никто видѣти не мôгъ еи смутку и розпуки сердця. Коли заспѣвано „Святый Боже,“ священникъ прочитавъ св. Евангеліе и ставъ до проповѣди. Якъ бы знане было ему состояніе тои несчастливои не-

вѣсты, бо зачавъ въ красныхъ и щирыхъ словахъ говорити о любвѣ, добротѣ и провидѣнію Господнемъ, що безъ Его воли и вѣдомости и волосъ чоловѣкови зъ головы не спаде, що потѣшае страждаючихъ и т. д. Тіи слова трафили до сердця вдовы. Покрѣплена и утѣшена тыми словами почала ся молити, була уже спокôйною, и зôстала ажь до кôнця Службы Божои. А коли вернула до дому, сказала до дѣтей:

„Богъ милосердный, ôнъ опѣкунъ вдôвъ и сирôтъ, не опуститъ насъ. Ôнъ бачивъ мои слезы, ôнъ знае найлѣпше мôй смутокъ и несчастне состояніе мое. Ôнъ мае много средствъ и способôвъ, коли хоче показатися потѣшителемъ и избавителемъ. Вѣруйможь сильною вѣрою, горячою любвію и сильною надѣею тому добротливому Богу, ôтцеви нашому.“

Богъ милосердный змиловався надъ бѣдною родиною и посилае скоро помôчъ.

Якійсь богатый чоловѣкъ, который тои недѣли также бувъ въ церквѣ на Службѣ Божой, видѣвъ тую бѣдну женщину, и достерѣгъ слезы, якіи зъ очей еи ишли. Ôнъ змиловався надъ нею въ сердци своимъ, а хотячи усмирити еи терпѣнямъ, выпытавъ ся о еи состоянію и довѣдавъ ся о всемъ. Вечеромъ отже, коли мати съ дѣтьми своими при слабôмъ свѣтлѣ лямпы сидѣла, и одно друге якъ могло потѣшало, — нечаянно запукано въ дверѣ и отворено. Вôйшовъ чоловѣкъ порядный и пріятный до хаты и говоривъ:

„Глядѣтъ, отъ вамъ Господь Богъ присилае избавителя, который вамъ несе то, що вы въ семъ роцѣ потеряли. Передъ хатою стоитъ корова, котора васъ снова молокомъ живити буде. Знайдете тамъ такожъ кôлька воркôвъ съ збôжемъ и картофлею, которî вамъ понесену шкоду вынадгородятъ. Не уставайте въ працѣ, и майте надѣю въ Бозѣ!“

Мати и дѣти зачудованî, почали плакати зъ радости, а коли хотѣли дяковати, зникъ той мужь добродѣтельный вразъ съ своими слугами.

Дивѣтъ ся, любезнî дѣти, якъ то часомъ родителямъ бѣда доѣдае, зъ котороѣ тôлько Богъ милосердный ихъ избавити есть въ состоянію! Якъ трудный обовязокъ родителѣвъ!

А. К.

Пожиточнî звѣрята.

Господь Богъ сотворивши чоловѣка сотворивъ такожъ рослины и звѣрята, такожъ всякіи роды минералôвъ, а все то на пожитокъ чоловѣка, и не ма ничь на свѣтѣ, зъ чого бы ôнъ не мавъ якои користи. Но тіи, которіи намъ найбôльше користи, пожитку даютъ, суть звычайно близенько коло насъ и разомъ съ нами на однôмъ обôйстю мешкаютъ. Чоловѣкъ ихъ годуе, старае ся о нихъ, и они ему за то ôтвдячуютъ ся, удержуютъ его.

До тыхъ найпожиточнѣйшихъ звѣрятъ належитъ безперечно товаръ: вôлъ и корова; кôнь, ôвця, коза,— гуска, качка, индикъ.

На теперъ говорити будемъ лишь о волѣ и коровцѣ. Незграбнî суть дуже тіи звѣрята, и заледве рушаютъ ся, але чоловѣкъ ихъ шануе, бо они є на селѣ и въ мѣстѣ ему дуже а дуже суть пожиточнî.

Вôлъ тягне возы, помагае селянинови въ ораню, кромѣ того маемъ зъ него мясо, которе такъ есть смачне и поживне. Скôру вола выправляе гарбарь, а зъ неи швець шіе вамъ чоботы, —

зъ роговъ и костей робятъ гудзики, гребенѣ, кромѣ того кости закупуютъ до цукроварнь, вываруютъ зъ нихъ найперше толщь а решту уживаютъ до выробленя цукру такъ солодкого якъ мѣдъ.

Зъ коровы маемъ такій самъ пожитокъ, а кромѣ того дае она намъ молоко.

Пастухъ жене волы и коровы на пасовиско. Коли коровы до стайнѣ вертаютъ, надъ скопцемъ доятъ ся. Зъ солодкого молока сберае ся сметанка, зъ него робитъ ся сметана, котору колотять въ масничцѣ и такъ робитъ ся масло. Зъ солодкого молока робятъ также квасне молоко, а то коли оно постоитъ два дни на теплôмъ мѣстци, оно зъурдитъ ся и робятъ зъ него сыръ, который посоленый до дѣшки накладае ся и каменемъ прикладае ся.

И волосъ зъ коровы и вола есть потребный на выпыханье подушокъ, а даже можна зъ нихъ и коцы робити.

Вôлъ и корова суть прото цѣлымъ маймомъ чоловѣка на селѣ, и есть то нашимъ обовязкомъ старати ся о ихъ удержанье. Добра трава, сѣно, бураки, гарбузы суть ихъ поживою. Шануйте дѣточки корову и вола, а они вамъ за тое ôтплатять ся въ десятеро!

Великій песъ и муцики.

До муцикôвъ, до малыхъ
Разъ великій песъ прибѣгъ —
Тй на него: гавъ! гавъ! дзявь!
Каждый муцикъ завищавъ:
Гавкавъ, дзявкявъ и не стихъ,
Ажь великій геть побѣгъ.
Бачивши те кôнь спытавъ:
„Мабуть то вашь ворогъ злый,
„Що такъ каждый зъ васъ кричавъ?“
„Нѣ!“ одинъ муцъ ôтворчавъ —
„Нѣ! не ворогъ, навѣть свôй,
„Лишь бѣда, що не малый.“

Горовскій.

Лѣдъ и сонце.

(Байка.)

Тверда зима — снѣгъ запавъ —
На потоцѣ лѣдъ блищавъ.
Миле сонце, боже око,
Горитъ высоко.
Ледови ся снитъ щось конче,
Що ôнъ красшій якъ сонце —
Закричавъ же на весь свѣтъ:
„Мене царемъ красы звѣтъ!“
Сонце мило засмѣялось,
Тай у хмары заховалось —
А лѣдъ крикунъ темнымъ ставъ,
Бо ôтъ сонця красу мавъ.

И. Р. Пасѣчинскій.

Загадки.

I.

Виситъ панна на гилѣ,
Тай дивитъ ся до землѣ, —
Вѣтеръ подувъ, панна впала,
Розляла ся тай пропала.

II.

Крута гадюка вказуе границю:
„То еще твое, а то чуже.“

III.

Стоитъ въ пѣрю на чтерохъ ногахъ,
Но не звѣря, ани птахъ.

Кто ôтгадае тіи три загадки, дôстане въ надгороду молитвословець.

НОВИНКИ.

— **Руска школа упражненій въ Львовѣ** съ каждымъ рокомъ мае бôльше дѣтей, такъ хлопчикôвъ якъ и дѣвчатъ. Коли ю завели, т. е. въ роцѣ школьнôмъ 1878. було всѣхъ дѣтей 202, въ роцѣ школьнôмъ 1879. було 322, а 1880. мимо заведеня оплаты школьнои, було дѣтей 330, и тое число въ роцѣ 1881. вросло на 346 дѣтей. Школа тая подѣлена на окремѣ мужескѣ и женскѣ клясы, и есть мужескихъ клясъ четыри, а женскихъ пять. Въ мужескихъ клясахъ осягнене правомъ приписане найбôльше число, и навѣть уже до гдеякихъ клясь при записахъ не прійманo зголошувавшихся, но за то до клясъ женскихъ еще есть все за мало дѣвчатъ.

— **Въ Коломыи** загадали Русины поставити **„Дôмъ Народный,“** и закупили уже на тое огородъ. Много посторонныхъ Русинôвъ дали уже на тое жертвы добровольнѣ, но то все еще за мало. Ктобы хотѣвъ причинити ся своимъ дарункомъ на той дôмъ, то може прислати грошѣ до „Пріятеля Дѣтей.“ Въ тôмъ новôмъ домѣ буде помѣщена бурса для хлопцѣвъ, а также и пенсіонатъ для дѣвчатъ, — тому то дѣточки просѣтъ своихъ родичей, щобы жертвовали що-то на таку красну цѣль.

Издатель и редакторъ **Исидоръ Трембицкій.**

Зъ печатнѣ М. Бѣлоуса въ Коломыи 1881.